

ХАРАКТЕРИСТИКА ВИДІВ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Малюкіна Анастасія Олександрівна
Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця
Україна, м. Харків
e-mail: anastasiiamaliukina@gmail.com

Соціальна політика в системі політичної діяльності визначається інтересами людей, забезпеченням умов і можливостей їх життєдіяльності як найвищої цінності суспільства [1, 2].

Соціальна політика – система правових, організаційних та інших заходів державних і недержавних установ та організацій, що враховують економічний потенціал країни і спрямовані на підтримання соціальної стабільності в суспільстві, створення умов для зростання добробуту працездатних осіб та забезпечення належного рівня життя тих, хто через непрацездатність чи інші життєві обставини не має достатніх засобів до існування.

Основними формами надання соціальних послуг є матеріальна допомога та соціальне обслуговування.

Матеріальна допомога надається особам, що знаходяться у складній життєвій ситуації, у вигляді грошової або натуральної допомоги: продуктів харчування, засобів санітарії і особистої гігієни, засобів догляду за дітьми, одягу, взуття та інших предметів першої необхідності, палива, а також технічних і допоміжних засобів реабілітації.

Соціальне обслуговування здійснюється шляхом надання соціальних послуг:

- за місцем проживання особи (вдома);
- у стаціонарних інтернатних установах та закладах;
- у реабілітаційних установах та закладах;
- в установах та закладах денного перебування;
- в установах та закладах тимчасового або постійного перебування;
- у територіальних центрах соціального обслуговування;
- в інших закладах соціальної підтримки [3].

При одержанні соціальних послуг громадяни мають право на: поважливе і гуманне ставлення з боку суб'єктів, що надають соціальні послуги;

вибір установи та закладу, а також форми соціального обслуговування;

інформацію щодо своїх прав, обов'язків та умов надання соціальних послуг;

згоду на соціальні послуги;

відмову від соціальних послуг;

конфіденційність інформації особистого характеру, що стала відомою суб'єкту, який надає соціальні послуги;

захист своїх прав і законних інтересів, у тому числі в судовому порядку [2].

Відповідно до Закону [4] можуть надаватися такі види соціальних послуг (табл. 1).

Таблиця 1

Види соціальних послуг в Україні

Види соціальних послуг	Характеристика
соціально-побутові	забезпечення продуктами харчування, транспортними послугами, засобами малої механізації, здійснення соціально-побутового патронажу, виклик лікаря, придбання та доставка медикаментів
психологічні	надання консультацій з питань психічного здоров'я та поліпшення взаємин з оточуючим соціальним середовищем, надання методичних порад
соціально-педагогічні	виявлення та сприяння розвитку різнобічних інтересів і потреб осіб, залучення до роботи різноманітних закладів, громадських організацій, заінтересованих осіб
соціально-медичні	здійснення профілактичних, лікувально-оздоровчих заходів, працетерапія
соціально-економічні	надання натуральної чи грошової допомоги, а також допомоги у вигляді одноразових компенсацій
юридичні	надання консультацій з питань чинного законодавства, здійснення захисту прав та інтересів осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах
послуги з працевлаштування	пошук роботи, сприяння у працевлаштуванні та соціальне супроводження працевлаштованої особи
послуги з реабілітації осіб з обмеженими фізичними можливостями	комплекс медичних, психологічних, інформаційних заходів, спрямованих на створення сприятливих умов для реалізації права на професійну орієнтацію та підготовку, освіту, зайнятість
інформаційні	надання інформації, необхідної для вирішення складної життєвої ситуації (довідкові послуги); розповсюдження просвітницьких та культурно-освітніх знань (просвітницькі послуги); поширення об'єктивної інформації про споживчі властивості та види соціальних послуг, формування певних уявлень і ставлення суспільства до соціальних проблем (рекламно-пропагандистські послуги)

Особи, що надають соціальні послуги, мають право на:

профілактичний огляд і обстеження при прийнятті на роботу та диспансерний нагляд за рахунок роботодавця;

захист професійної честі, гідності та ділової репутації, у тому числі в судовому порядку;

підвищення кваліфікації у встановленому порядку за рахунок роботодавця;

забезпечення спеціальним одягом, взуттям та інвентарем, велосипедами і проїзними квитками або виплату грошової компенсації за їх придбання;

при виконанні службових обов'язків першочергове обслуговування на підприємствах, в установах, організаціях, зокрема підприємствах зв'язку, технічного обслуговування і ремонту транспортних засобів, служби побуту, торгівлі, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту [1, 5].

Особи, що надають соціальні послуги, зобов'язані сумлінно надавати соціальні послуги особам, які перебувають у складній життєвій ситуації; керуватися у своїй діяльності основними принципами надання соціальних послуг; поважати гідність громадян; не допускати негуманних і дискримінаційних дій щодо громадян, які одержують соціальні послуги; надавати особам, які обслуговуються, повну інформацію про зміст і види соціальних послуг; зберігати в таємниці інформацію, отриману в процесі виконання своїх обов'язків, а також ту інформацію, яка може бути використана проти особи, що обслуговується.

Список використаних джерел:

1. Головатий М.Ф. Соціальна політика і соціальна робота: Термінол.–понятійн. слов. / Головатий М.Ф., Панасик М.Б. – К.: МАУП, 2005. – С. 386–387.

2. Попович Г.М. Моделі соціальної політики і соціальна практика. – <http://www.socwd.uzhgorod.ua/Herald/herald3/32.htm>

3. Скуратівський В., Палій О., Лібанова Е. Соціальна політика. – К.: Вид-во УАДУ, 2003. – 265 с.

4. Закон України про соціальні послуги // Офіц. вісн. України : щотижневий збірник актів законодавства. – 2003. – № 29. – С. 52–60.

5. Семигіна Т. В. Інформаційне забезпечення соціальної сфери. – К.: Києво-Могилянська академія, 2007. – 154 с.